

ЕТИЧЕН КОДЕКС НА СЪДЕБНИТЕ СЛУЖИТЕЛИ

Одобен от ВСС с решение по Протокол № 22 от 27.05.2009 г.

Публикуван: <http://www.vss.justice.bg/root/f/upload/1/ek-employee.doc>

ПРЕАМБЮЛ

Съдебната власт служи на обществото и е отговорна за правилното и безпристрастно интерпретиране и прилагане на законите. Нейната основна функция, основана на върховенство на закона и независимостта, е да осигурява на гражданите състояние на свобода, сигурност и достойнство при условията на равнопоставеност и ефективна защита на основните им човешки права.

В този процес, както и в изпълнение на европейските стандарти за по-добро правораздаване и укрепване на общественото доверие в него, приемането на етични правила за поведение на съдебните служители е от първостепенно значение.

Етичните правила за поведение ангажират моралния дълг на съдебните служители. Всеки отделен служител, осъществявайки своите професионални задължения в услуга на обществото и неговите граждани, допринася за формирането на облика на цялата съдебна система. От съдебните служители се очаква да възприемат етичните норми на поведение очертани в този кодекс и да се стремят да изпълняват своите задължения в съответствие с принципите на професионалната етика. Несъобразяването с етичните норми на поведение води до уронване престижа на съдебната власт и загубата на доверие в нея.

Глава първа. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Раздел I. Обхват

Чл. 1. Етичните правила в този кодекс са приложими спрямо съдебните служители от администрациите на Висш съдебен съвет, Инспектората към Висш съдебен съвет и органите на съдебната власт и се отнасят до:

- взаимоотношенията между съдебните служители и органите на съдебната власт и другите държавни органи;
- взаимоотношенията между съдебните служители и гражданското общество;
- взаимоотношенията между отделните съдебни служители в администрациите на ВСС, Инспектората към Висш съдебен съвет и органите на съдебната власт;
- правата и задълженията на съдебните служители.

Раздел II. Цел

Чл. 2. Настоящите правила имат за цел да служат като основни правила и да определят етичните изисквания в поведението на съдебните служители в администрациите на ВСС, Инспектората към Висш съдебен съвет и органите на съдебната власт в служебната и извънслужебната им дейност, като по този начин работят за засилване на доверието и издигане престижа на съдебната власт и гарантират професионалния статус и авторитета на съдебния

служител.

Раздел III. Източници

Чл. 3. Съдебният служител изпълнява своите задачи при спазване на Конституцията на Република България, международните актове, които Република България е ратифицирала и актовете на Общностното право, Законът за съдебната власт, Правилникът за организация на дейността на ВСС и неговата администрация, Правилникът за дейността на Инспектората към ВСС и правилниците на различните съдебни органи, утвърдените вътрешни правила за работа на съответните администрации, както и всички други закони и подзаконни нормативни актове, които регламентират дейността на съдебните служители.

Раздел IV. Принципи

Чл. 4. Дейността на съдебните служители се осъществява при спазване на следните принципи:

4.1. Законност - съдебният служител изпълнява служебните си задължения при строго спазване на Конституцията и законите на Република България, и съобразно установените вътрешни правила в съответните администрации;

4.2. Безпристрастност - съдебният служител извършва дейността си обективно и добросъвестно, като се стреми вярно, точно и безпристрастно да събира, анализира и оценява всички факти и обстоятелства свързани с работата му, без да допуска влияние на собствени или чужди интереси.

4.3. Компетентност - съдебният служител извършва дейността си като използва и прилага знанията и опита, които притежава и непрекъснато повишава нивото на професионалната си квалификация и работа в интерес на съдебната система.

4.4. Отговорност - съдебният служител следва поведение, което не накърнява престижа на съдебната власт, не само при изпълнение на служебните си задължения, но и в своя обществен и личен живот.

4.5. Честност - съдебният служител в зависимост от функциите, които изпълнява, осъществява действия, предлага и взема решения, водещи до елиминиране на произвола и укрепване на доверието в съдебната система.

4.6. Политически неутралитет - съдебният служител не допуска в своята работа да бъде повлияван от свои или чужди политически пристрастия.

4.7. Колегиалност и учтивост - при изпълнение на служебните си задължения съдебният служител се отнася любезно, възпитано и с уважение към всеки, като зачита правата и достойнството на личността и не допуска каквито и да са прояви на дискриминация.

4.8. Публичност и откритост - съдебният служител осъществява своята дейност по начин даващ възможност да се видят ясно неговите действия и резултатите от извършената работа.

4.9. Конфиденциалност - съдебният служител запазва в тайна данните и фактите, представляващи нормативно защитена информация и станали му известни при или по повод служебната му дейност.

Глава втора. ОБЩИ ПРАВИЛА ЗА ЕТИЧНО ПОВЕДЕНИЕ НА СЪДЕБНИЯ СЛУЖИТЕЛ

Раздел I. Професионално поведение и квалификация

Чл. 5. Съдебният служител е длъжен да познава и спазва своите професионални права и задължения, произтичащи от нормативните актове, вътрешните документи в отделните администрации и този кодекс.

Чл. 6. Съдебният служител извършва дейността си компетентно, обективно и добросъвестно, като се стреми непрекъснато да подобрява работата си в защита на интересите на съдебната власт.

Чл. 7. Служебната информация, с която разполага съдебният служител, не може да бъде използвана с користна цел, нито да бъде разгласявана пред други лица, освен по предвидения от закона ред.

Чл. 8. Единствено при изпълнение на професионалните си задължения, съдебният служител се легитимира със служебна карта.

Чл. 9. Съдебният служител не трябва да предприема действия, които надхвърлят неговата професионална компетентност.

Чл. 10. Съдебният служител е длъжен да поддържа и повишава своите професионални знания и умения.

Чл. 11. Съдебният служител е длъжен да помага за обучението на колегите си, да споделя своя опит с тях и да съдейства за тяхната специализация и усъвършенстване.

Раздел II. Конфликт на интереси

Чл. 12. Съдебният служител трябва да избягва ситуации, при които с действията си използва професионалните си правомощия и статут в личен интерес или в интерес на свързани лица.

Чл. 13. При възлагането на служебна задача, чието изпълнение може да доведе до конфликт между служебните му задължения и неговите частни интереси, съдебният служител следва своевременно да уведоми своя ръководител.

Чл. 14. Съдебен служител, на когото станат известни факти и обстоятелства за възникнал конфликт на интереси в администрацията може да подаде писмен сигнал до органа по

назначаването.

Чл. 15. Информация, станала известна на съдебните служители по силата на служебното положение, не може да се използва от тях в личен интерес или в интерес на свързани лица, през цялото време докато заемат публична длъжност и една година след напускането.

Раздел III.

Лично поведение на съдебния служител в обществото

Чл. 16. При изпълнение на служебните си задължения и в обществения живот, съдебният служител следва поведение, което е съвместимо с добрите нрави и не уронва престижа на съдебната власт.

Чл. 17. Съдебният служител не може да използва служебното си положение с цел получаване на не следващи се облаги за него или свързани с него лица.

Чл. 18. Съдебният служител не трябва да изразява лично мнение по обществени или служебни въпрос по начин по който би могъл да се тълкува като официална позиция на органа на съдебна власт, в който той работи.

Раздел IV.

Отношения с органите на съдебната власт, други държавни органи и организации и магистрати

Чл. 19. Съдебният служител е длъжен да зачита независимостта и безпристрастността на магистратите.

Чл. 20. Съдебният служител в изпълнение на закона, на основата на равнопоставеност и взаимно зачитане на професионалната етика, съдейства за установяването, поддържането и развитието на ефективно сътрудничество с органите на съдебната власт и други държавни органи и организации.

Чл. 21. Съдебният служител е длъжен да пази авторитетът на магистратите и да не коментира техните професионални и лични качества.

Раздел V.

Отношение към гражданите

Чл. 22. Съдебният служител не допуска дискриминация, основана на пол, раса, език, религия, образование и убеждения, политическа принадлежност, мнение, национален или социален произход, етническа принадлежност, здравословно състояние, възраст, сексуална ориентация, лично и обществено положение, имуществено състояние или на всякакви други

принципи, установени в закон или в международен договор, по който Република България е страна.

Чл. 23. Съдебният служител отговаря на поставените въпроси съобразно функциите, които изпълнява, като при необходимост пренасочва гражданите към друг служител, притежаващ съответната компетентност.

Чл. 24. Съдебните служители са длъжни да представят необходимата информация на гражданите с оглед защитата на техните права и интереси при спазване на Закона за защита на класифицираната информация и Закона за защита на личните данни.

Раздел VI.

Взаимоотношения между съдебните служители и съдебните служители на ръководни длъжности

Чл. 25. Съдебният служител е длъжен да спазва служебната йерархия и стриктно да изпълнява актовете и заповедите на горестоящите органи и служители от администрацията на ръководни длъжности.

Чл. 26. Ръководителят е отговорен за заповедите, които издава, за тяхното изпълнение и последствията от тях.

Чл. 27. Ръководителят е пример за професионална, безпристрастна и ефективна дейност и насърчава коректното изпълнение на професионалните задължения на своите подчинени посредством съвет, даване на насоки или предприемане на други подходящи корективни мерки.

Чл. 28. Ръководителят е длъжен да осигури на съдебния служител необходимите условия за изпълнение на служебните му задължения, както и за повишаване на неговата квалификация или преквалификация.

Чл. 29. Съдебният служител изпълнява добросъвестно всички законосъобразни актове и заповеди на своите ръководители.

Чл. 30. Съдебният служител не трябва да изпълнява заповед, нареждаща му да извърши явно незаконни действия. Ако счита, че дадена заповед е такава, той трябва да докладва писмено мнението си пред органа, който я е издал, или, ако е необходимо, пред по-висшестояща инстанция.

Чл. 31. Съдебният служител е длъжен да докладва на ръководителя си всички административни слабости, пропуски и нарушения, които според него създават предпоставки за

корупция, измами и нередности.

Чл. 32. Съдебният служител дава точен и обективен отчет пред своите ръководители за изпълнението на възложените му задачи.

Раздел VII. Взаимоотношения между съдебните служители

Чл. 33. Съдебният служител оказва професионална помощ на колегите си при изпълнение на служебните задачи в рамките на своята компетентност.

Чл. 34. В отношенията между съдебните служители не се допускат никакви форми на дискриминация.

Чл. 35. В отношенията с колегите си съдебният служител проявява уважение, коректност и колегиалност, като не допуска поведение, което накърнява достойнството и правата на отделната личност.

Чл. 36. Когато противоречията между колеги не могат да бъдат разрешени от самите тях, те търсят съдействието на непосредствения си ръководител.

Чл. 37. При отсъствие на съдебен служител от работното му място, служебните му задължения се поемат от друг съдебен служител в рамките на неговата компетентност.

Раздел VIII. Права на съдебните служители

Чл. 38. Съдебният служител има право на здравословни и безопасни условия на труд, и работна среда, позволяваща пълна изява на неговите способности, свободна от всякаква форма на тормоз, нетолерантност и дискриминация.

Чл. 39. В дисциплинарно производство образувано срещу него, съдебният служител има право на пълно, обективно и всестранно разследване.

Чл. 40. Съдебният служител не може да бъде санкциониран поради факта, че е докладвал за случай на нарушение на професионалната етика, освен ако подобен акт не се окаже злонамерен или неоснователен.

Чл. 41. Съдебният служител има право на точно и обективно оценяване.

Глава трета. МЕРКИ ПО ПРИЛАГАНЕТО

Чл. 42. Правилата на поведение, съдържащи се в настоящия кодекс, са неизменна част от ежедневноста дейност на съдебните служители, съобразно тяхната функционална компетентност.

Чл. 43. Спазването на етичните правила за поведение е гаранция за законността на действията на съдебния служител и защита от неоснователни обвинения.

Чл. 44. Етичният кодекс подлежи на задължително спазване от всички съдебни служители и ръководни длъжностни лица в администрациите на ВСС, Инспектората към ВСС и съдебните органи, като всяко нарушение на установените с него правила ще бъде разглеждано като основание за търсене на дисциплинарна отговорност и налагане на дисциплинарни наказания по раздел III на глава девета от Кодекса на труда.

Чл. 45. Този кодекс следва да се доведе до знанието на всички съдебни служители и ръководни длъжностни лица в администрациите на ВСС, Инспектората към ВСС и съдебните органи за сведение и изпълнение, като запознаването с неговото съдържание се удостоверява лично от служителя чрез подпис.

Чл. 46. Спазването на правилата на поведение, заложи в Етичния кодекс и приети от съдебните служители допринасят за изграждането и утвърждаването на положителния образ на съдебната власт и повишаване на общественото доверие в нея.

Чл. 47. Настоящият Етичен кодекс е отворен документ, подлежащ на изменения и допълнения при настъпване на обективни обстоятелства налагащи това.

Преходни разпоредби

§ 1. Нормите на настоящия кодекс са част от правилата за изпълнение на работата на съдебните служители в администрациите на ВСС, Инспектората към ВСС и органите на съдебната власт.

§ 2. Съдебният служител е длъжен да спазва разпоредбите на настоящия кодекс и във връзка с това да се информира за поправки и изменения на неговите разпоредби.

§ 3. В едномесечен срок от приемането на Етичния кодекс непосредствения ръководител в съответната администрация изпълнява задължението си по чл. 45.

§ 4. При първоначално встъпване в длъжност, непосредственият ръководител е длъжен да запознае служителя с разпоредбите на този кодекс в 7-дневен срок от встъпването.

§ 5. Етичният кодекс е одобрен от Висш съдебен съвет с решение по протокол № 22/27.05.2009 г. на основание чл. 30, ал. 1, т. 12 от Закона за съдебната власт.

§ 6. За неуредените в този кодекс случаи се прилагат съответно разпоредбите на Закона за финансово управление и контрол в публичния сектор, Закона за предотвратяване и разкриване на конфликт на интересите и Кодекса на труда.

§ 7. Етичният кодекс влиза в сила от датата на одобряването му.